

09.05.2016

Kaj/2

§ 442

V 25.5.2016, Valtuutettu Heimo Laaksosen aloite mielipidetutkimuksen tekemisestä Malmin lentokenttäalueen muuttamisesta asuinkäyttöön

HEL 2015-011011 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Heimo Laaksosen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

1 Heimo Laaksonen ym. valtuustoaloite Kvsto 7.10.2015 asia 17

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Heimo Laaksonen ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan seuraavaa:

Me allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut esitämme, että kaupunki teettäisi pikaisesti arvostetulla, ulkopuolisella mielipidetutkimusyrityksellä selvityksen helsinkiläisten kannasta Malmin lentokenttäalueen muuttamisesta asuinkäyttöön.

Puolueeton tutkimusdata olisi mm. valtuustolle suureksi avuksi tulevassa päätöksenteossa. Kaupungin tilaama tutkimus olisi myös tarpeen täydentämään ja rinnastamaan kansalaisyhdistyksen ja medioiden aiemmin aiheesta julkaisemia tutkimustuloksia.

Kaupungin toteuttama mielipidetutkimus myös avaisi ja laajentaisi demokratiaa kohteessa, jota on arvosteltu demokratian sivuuttamisesta päätöksenteossa. Mm. kolmen lautakunnan pyynnöt yleiskaavalausunnoissa Malmin kentän lisäselvittämiseksi eivät ole johtaneet minkäänlaisiin jatkotoimiin.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Aloitteesta on pyydetty kaupunkisuunnittelulautakunnan, kiinteistölautakunnan ja tietokeskuksen lausunnot. Kiinteistölautakunnan lausuntoa ei saatu.

Kaupunginhallitus toteaa saatujen lausuntojen pohjalta seuraavaa:

Kaupunkilaisten näkemysten huomioiminen kaavoituksessa on tärkeää. Kaavamuutosasioissa ei ole kuitenkaan tapana tehdä laajoja helsinkiläisten mielipiteitä kartoittavia selvityksiä. Kaupunkisuunnittelu on demokraattisen ohjauksen alla ja eri suunnittelukohteissa noudatetaan vakiintuneita vuorovaikutusmenettelyjä, jolloin osallisilla on mahdollisuus tuoda mielipiteensä esille. Näin on tehty ja tehdään Malmin lentokentän tapauksessa.

Mielipidekyselyn toteuttaminen osana Malmin lentokentän suunnitelmia tässä vaiheessa ei ole ongelmatonta, sillä kohteen suunnittelutilanne on ollut laajasti esillä julkisuudessa ja asia on samalla kiistanalainen. Siten on mahdollista, että kysely tavoittaa lähinnä mielipidekirjon ääripäät. Tällöin vastausten jakauma voi olla jossain määrin vino ja neutraalin kannan omaavien mielipiteet voivat jäädä kirjautumatta tai aliedustetuiksi.

On myös huomioitava, että jos Malmin lentokentän osalta toteutettaisiin Helsingin kaupungin tilaamana laaja mielipidekysely, saattaisi kyselyn tilaaminen jo sinällään herättää laajaa huomiota ja kenties kysymyksiä siitä, halutaanko sen avulla tukea tai torjua jotain valittua linjaa.

Kyse ei välttämättä ole joko-tai -asetelmasta, vaan erilaisten vaihtoehtojen kirjosta. Tällöin hyvän ja selkeän kyselyn laatiminen ja tulosten tulkinta on varsin vaativaa.

Malmin lentokentän kaavoitustilanteessa on lisäksi huomioitava, että kyse on vähintäänkin satojen miljoonien arvoisesta maaomaisuudesta. Maan arvo, sen vaihtoehtoiset tuottolaskelmat ja merkitykset kaupungin talouden kannalta ovat hyvin tärkeitä. Tällaisia kaupunkitalouden ja päätöksenteon kannalta keskeisiä seikkoja ei yleensä tavoiteta kyselyil-

lä kovinkaan hyvin. Kuitenkin niillä on päätöksenteossa merkittävä asema muiden seikkojen ohessa.

Kyselyn toteuttaminen sinänsä on mahdollista. Itse kysymysten laatiminen vaatisi hyvää harkintaa, samoin tulosten analysointi ja raportointi. Kysely ei välttämättä tuota sellaista yksiselitteistä tietoa helsinkiläisten kannoista Malmin lentokentän tilanteeseen, jota voitaisiin käyttää päätöksenteon tukena. Siksi tietokeskus ei pidä Malmin lentokentän alueen helsinkiläisten mielipiteitä kartoittavan kyselytutkimuksen toteuttamista perusteltuna.

Maankäytön suunnittelussa toteutettava vuorovaikutus

Malmin lentokenttäalueen maankäyttöä on selvitetty osana vireillä olevan Helsingin uuden yleiskaavan valmistelua. Alueen käyttömahdollisuuksia selvitetään lisäksi vireillä olevassa kaavarunkotyössä.

Maankäytön suunnittelua, kaavojen valmistelun aikaista vuorovaikutusta ja kaavaehdotusten hyväksymistä koskevaa päätöksentekoa säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki.

Yleiskaavan valmistelu on käynnistetty vuonna 2012. Yleiskaavan laatimisen yhteydessä on käyty laaja vuorovaikutusprosessi valmistelun eri vaiheissa. Kuntalaisilla on ollut mahdollisuus kertoa mielipiteensä vuorovaikutustilaisuuksien lisäksi yleiskaavan verkkosivuilla sekä jättää kannanotto tai mielipide kaupunkisuunnitteluvirastoon. Osana yleiskaavan vuorovaikutusprosessia on järjestetty muun muassa teemaseminaareja, Helsinki 2050 -karttakysely, Hetki suunnittelijana -työpajoja sekä Hetki kriitikkona -työpajoja.

Kaupunkisuunnittelulautakunta on 10.11.2015 esittänyt yleiskaavaehdotuksen hyväksymistä ja sen asettamista nähtäville. Kaupunkisuunnittelulautakunta on tuolloin käsitellyt yleiskaavaluonnoksesta esitetyt mielipiteet (1041) ja saadut lausunnot (46). Yleiskaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä Ehdotus oli nähtävillä 29.1.2016 asti muistutuksia ja lausuntoja varten (määräaika 15.2.2016). Lausuntojen ja muistutusten pohjalta tarkistettu yleiskaavaehdotus on tarkoitus tuoda kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi loppuvuoden.

Kaupunginvaltuusto päätti ostaa kiinteistöt ja rakennukset Malmin lentokentältä 26.11.2014. Kaupunkisuunnittelulautakunnan 20.5.2014 hyväksymän toimintasuunnitelman mukaan kaupunkisuunnitteluviraston tehtäväksi asetettiin kaavarunkoluonnoksen laatiminen kentän alueelle. Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelma on hyväksytty osana Talousarvio 2015 ja taloussuunnitelma 2015–17 kaupunginvaltuustossa 12.11.2014.

Malmin lentokentän alueelle on kaupunkisuunnitteluvirastossa laadittu kaavarunko (kaupunkisuunnittelulautakunta 8.12.2015), joka tulee toimimaan suunnitteluohjeena alueen asemakaavoille ja asemakaavan muutoksille. Kaavarungossa esitetään alueen jatkosuunnittelun keskeisimmät tavoitteet, alueen korttelirakenne ja rakentamismahdollisuudet, lähikeskustan sijoittuminen, liikenneverkko, palveluiden ja virkistysmahdollisuuksien sijoittuminen sekä alueen viherrakenne. Alue suunnitellaan noin 25 000 asukkaalle, kerrosalatavoite on 1 200 000 k-m², josta 1 100 000 k-m² on asuinrakentamista ja 100 000 k-m² on toimitilarakentamista sekä palveluita.

Kaavarungon valmistelun aikana järjestettiin yhteensä neljä kaikille avointa tilaisuutta. Infotilaisuudessa 20.8.2015 esiteltiin suunnittelun taustoja sekä päätöksenteko- ja sopimustilannetta. Tilaisuuteen osallistui noin 90 henkilöä. Malmin työhuone -suunnittelutyöpajoihin 1.9.2015 ja 3.9.2015 osallistui yhteensä noin 80 henkilöä. Työpajojen tulokset on koottu erilliseen Malmin työhuone -työpajaraporttiin.

Kaavarunkoluonnos ja muu valmisteluaineisto oli nähtävillä 21.9.–12.10.2015 Malmitalolla, lähialueen kirjastoissa, Helsingin kaupungintalolla sekä kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla sekä verkkosivuilla. Kaavarunkoa koskeva keskustelutilaisuus oli 30.9.2015. Tilaisuuteen osallistui noin 100 henkilöä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on laatinut kaavarungon valmistelun yhteydessä laajan vuorovaikutusraportin, jossa saatuihin mielipiteisiin (64 kpl) on osa-alueittaan laadittu perustellut vastaukset päätöksenteon tueksi. Saadut mielipiteet kohdistuivat kattavasti kaikille osa-alueille lentotoiminnan, yritystoiminnan, kulttuurihistorian, maaperän, viheralueiden ja luontokohteiden, kaavarungon sisällön, liikenneatkaisuiden, kaavarungon valmistelun, rakentamisen vaikutusten, vaihtoehtoisten suunnitelmien, asukasmielipiteen, Helsingin maankäytön ja päätöksentekoprosessin alueilla.

Myöhemmin laadittavien asemakaavojen valmistelun yhteydessä tullaan käymään maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämät vuorovaikutusprosessit.

Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo lausunnossaan, että ulkopuolisen mielipidetutkimusyhteyden tekemälle selvitykselle helsinkiläisten kannasta Malmin lentokenttäalueen muuttamisesta asuinkäyttöön ei alueen maankäytön suunnittelun näkökulmasta ole tarvetta.

Yhteenveto

Kaupunkilaisten näkemysten huomioiminen kaavoituksessa on tärkeää. Kaavamuutosasioissa ei ole kuitenkaan tapana tehdä laajoja helsinki-

09.05.2016

Kaj/2

läisten mielipiteitä kartoittavia selvityksiä. Kaupunkisuunnittelu on demokraattisen ohjauksen alla ja eri suunnittelukohteissa noudatetaan vakiintuneita vuorovaikutusmenettelyjä, jolloin osallisilla on mahdollisuus tuoda mielipiteensä esille. Näin on tehty ja tehdään Malmin lentokentän tapauksessa.

Malmin lentokenttäalueen maankäytön suunnittelun yhteydessä on tehty ja tullaan jatkossa tekemään riittävä osallisten kuuleminen vuorovaikutusmenettelyillä. Kaavamuuotosten käsittelyn yhteydessä toteutuu kunnallinen demokratia normaalin päätöksentekomenettelyn puitteissa.

Kyselyn toteuttaminen sinänsä on mahdollista. Itse kysymysten laatiminen vaatisi hyvää harkintaa, samoin tulosten analysointi ja raportointi. Kysely ei välttämättä tuota sellaista yksiselitteistä tietoa helsinkiläisten kannoista Malmin lentokentän tilanteeseen, jota voitaisiin käyttää päätöksenteon tukena. Siksi kaupunginhallitus ei pidä Malmin lentokentän alueen helsinkiläisten mielipiteitä kartoittavan kyselytutkimuksen toteuttamista perusteltuna. Mielipidetutkimukselle ei ole myöskään maankäytön suunnittelun näkökulmasta tarvetta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
katri.erroll(a)hel.fi

Liitteet

1 Heimo Laaksonen ym. valtuustoaloite Kvsto 7.10.2015 asia 17

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Tietokeskus 16.3.2016

HEL 2015-011011 T 00 00 03

Kaupunkilaisten näkemysten huomioiminen kaavoituksessa on tärkeää. Kaavamuuotusasioissa ei ole kuitenkaan tapana tehdä laajoja helsinkiläisten mielipiteitä kartoittavia selvityksiä. Kaupunkisuunnittelu on demokraattisen ohjauksen alla ja eri suunnittelukohteissa noudatetaan

vakiintuneita kuulemismenettelyjä, jolloin osallisilla on mahdollisuus tuoda mielipiteensä esille. Näin on tehty ja tehdään Malmin lentokentän tapauksessa.

Mielipidekyselyn toteuttaminen osana Malmin lentokentän suunnitelmia tässä vaiheessa ei ole ongelmatonta, sillä kohteen suunnittelutilanne on ollut laajasti esillä julkisuudessa ja asia on samalla kiistanalainen. Siten on mahdollista, että kysely tavoittaa lähinnä mielipidekirjon ääripäät. Tällöin vastausten jakauma voi olla jossain määrin vino ja neutraalin kannan omaavien mielipiteet voivat jäädä kirjautumatta tai ali-edustetuiksi.

On myös huomioitava, että jos Malmin lentokentän osalta toteutettaisiin Helsingin kaupungin tilaamana laaja mielipidekysely, saattaisi kyselyn tilaaminen jo sinällään herättää laajaa huomiota ja kenties kysymyksiä siitä, halutaanko sen avulla tukea tai torjua jotain valittua linjaa.

Kyse ei välttämättä ole joko-tai -asetelmasta, vaan erilaisten vaihtoehtojen kirjosta. Tällöin hyvän ja selkeän kyselyn laatiminen ja tulosten tulkinta on varsin vaativaa.

Malmin lentokentän kaavoitustilanteessa on lisäksi huomioitava, että kyse on vähintäänkin satojen miljoonien arvoisesta maaomaisuudesta. Maan arvo, sen vaihtoehtoiset tuottolaskelmat ja merkitykset kaupungin talouden kannalta ovat hyvin tärkeitä. Tällaisia kaupunkitalouden ja päätöksenteon kannalta keskeisiä seikkoja ei yleensä tavoiteta kyselyillä kovinkaan hyvin. Kuitenkin niillä on päätöksenteossa merkittävä asema muiden seikkojen ohessa.

Kyselyn toteuttaminen sinänsä on mahdollista. Itse kysymysten laatiminen vaatisi hyvää harkintaa, samoin tulosten analysointi ja raportointi. Kysely ei välttämättä tuota sellaista yksiselitteistä tietoa helsinkiläisten kannoista Malmin lentokentän tilanteeseen, jota voitaisiin käyttää päätöksenteon tukena. Siksi tietokeskus ei pidä Malmin lentokentän alueen helsinkiläisten mielipiteitä kartoittavan kyselytutkimuksen toteuttamista perusteltuna.

Lisätiedot

Timo Cantell, johtaja, puhelin: 310 73362
timo.cantell(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 15.03.2016 § 100

HEL 2015-011011 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo, että alla esitettävien perusteiden ulkopuolisen mielipidetutkimusyrityksen tekemälle selvitykselle helsinkiläisten kannasta Malmin lentokenttäalueen muuttamisesta asuinkäyttöön ei alueen maankäytön suunnittelun näkökulmasta ole tarvetta.

Kaupunginvaltuusto päätti ostaa kiinteistöt ja rakennukset Malmin lentokentältä 26.11.2014. Kaupunkisuunnittelulautakunnan 20.5.2014 hyväksymän toimintasuunnitelman mukaan kaupunkisuunnitteluviraston tehtäväksi asetettiin kaavarunkoluonnoksen laatiminen kentän alueelle. Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelma on hyväksytty osana Talousarvio 2015 ja taloussuunnitelma 2015–17 kaupunginvaltuustossa 12.11.2014.

Malmin lentokentän alueelle on kaupunkisuunnitteluvirastossa laadittu kaavarunko (kaupunkisuunnittelulautakunta 8.12.2015), joka tulee toimimaan suunnitteluohjeena alueen asemakaavoille ja asemakaavan muutoksille. Kaavarungossa esitetään alueen jatkosuunnittelun keskeisimmät tavoitteet, alueen korttelirakenne ja rakentamismahdollisuudet, lähikeskustan sijoittuminen, liikenneverkko, palveluiden ja virkistysmahdollisuuksien sijoittuminen sekä alueen viherrakenne. Alue suunnitellaan noin 25 000 asukkaalle, kerrosalataravoite on 1 200 000 k-m², josta 1 100 000 k-m² on asuinrakentamista ja 100 000 k-m² on toimitilarakentamista sekä palveluita.

Kaavarungon valmistelun aikana järjestettiin yhteensä neljä kaikille avointa tilaisuutta. Infotilaisuudessa 20.8.2015 esiteltiin suunnittelun taustoja sekä päätöksenteko- ja sopimustilannetta. Tilaisuuteen osallistui noin 90 henkilöä. Malmin työhuone -suunnittelutyöpajoihin 1.9.2015 ja 3.9.2015 osallistui yhteensä noin 80 henkilöä. Työpajojen tulokset on koottu erilliseen Malmin työhuone -työpajaraporttiin.

Kaavarunkoluonnos ja muu valmisteluaineisto oli nähtävillä 21.9.–12.10.2015 Malmitalolla, lähialueen kirjastoissa, Helsingin kaupungintalolla sekä kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla sekä verkkosivuilla. Kaavarunkoa koskeva keskustelutilaisuus oli 30.9.2015. Tilaisuuteen osallistui noin 100 henkilöä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on laatinut kaavarungon valmistelun yhteydessä laajan vuorovaikutusraportin, jossa saatuihin mielipiteisiin (64 kpl) on osa-alueittain laadittu perustellut vastaukset päätöksenteon tueksi. Saadut mielipiteet kohdistuivat kattavasti kaikille osa-alueille lentotoiminnan, yritystoiminnan, kulttuurihistorian, maaperän, viheralueiden ja luontokohteiden, kaavarungon sisällön, liikenne- ja palveluiden, kaavarungon valmistelun, rakentamisen vaikutusten, vaihtoehtoisten

suunnitelmien, asukasmielipiteen, Helsingin maankäytön ja päätöksentekoprosessin alueilla.

Yleiskaavan laatimisen yhteydessä on käyty laaja vuorovaikutusprosessi valmistelun eri vaiheissa. Kuntalaisilla on ollut mahdollisuus kertoa mielipiteensä vuorovaikutustilaisuuksien lisäksi yleiskaavan verkkosivuilla sekä jättää kannanotto tai mielipide kaupunkisuunnitteluvirastoon. Osana yleiskaavan vuorovaikutusprosessia on järjestetty muun muassa teemaseminaareja, Helsinki 2050 -karttakysely, Hetki suunnittelijana -työpajoja sekä Hetki kriitikkona -työpajoja.

Myöhemmin laadittavien asemakaavojen valmistelun yhteydessä tullaan käymään maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämät vuorovaikutusprosessit.

Malmin lentokenttäalueen maankäytön suunnittelun yhteydessä on tehty ja tullaan jatkossa tekemään riittävä osallisten kuuleminen vuorovaikutusmenettelyillä. Kaavamutosten käsittelyn yhteydessä toteutuu kunnallinen demokratia normaalin päätöksentekomenettelyn puitteissa.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Tuomas Hakala, projektipäällikkö, puhelin: 310 37205
tuomas.hakala(a)hel.fi